

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA KREATIV FAOLIYATNI
TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAJRIBA-SINOV ISHLARI**

**ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-АПРОБАЦИОННЫЕ РАБОТЫ ПО
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ КРЕАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ**

**EXPERIMENTAL AND PRACTICAL ACTIVITIES FOR ENHANCING
CREATIVE ACTIVITY IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS**

Suvonov Jo'rabek Olimjon O'g'li

Termiz Davlat Pedagogika Instituti Magistri

jurabeksuvonov2111@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur tezisdagi boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ faoliyatni takomillashtirishga qaratilgan tajriba-sinov ishlari yoritilgan. Unda ta'lim jarayonida qo'llanilgan interfaol metodlar, innovatsion pedagogik texnologiyalar hamda ijodiy topshiriqlar tizimining o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, tasavvuri va ijodiy faolligini oshirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, tajriba jarayonida qo'llangan usullarning samaradorligi, o'quvchilarning kreativ ko'rsatkichlaridagi o'zgarishlar va ta'lim muhitining ta'siri umumlashtiriladi. Tezisdagi boshlang'ich ta'limda kreativ faoliyatni rivojlantirishning amaliy yo'nalishlari va samarali usullari yoritiladi.

Kalit so'zlar: kreativlik, boshlang'ich ta'lim, tajriba-sinov, pedagogik texnologiyalar, ijodiy faoliyat

Аннотация: В данном тезисе рассматриваются экспериментально-апробационные работы, направленные на совершенствование креативной деятельности учащихся начальных классов. Освещаются интерактивные методы, инновационные педагогические технологии и система творческих заданий, применяемые в образовательном процессе, а также их влияние на развитие самостоятельного мышления, воображения и творческой активности учащихся. Кроме того, обобщаются результаты практического применения данных методов, изменения показателей креативности учащихся и влияние образовательной среды. В тезисе раскрываются эффективные способы развития креативной деятельности в начальном образовании.

Ключевые слова: креативность, начальное образование, эксперимент, педагогические технологии, творческая деятельность

Abstract: This thesis explores experimental and practical activities aimed at enhancing creative activity in primary school students. It highlights the use of interactive methods, innovative pedagogical technologies, and creative task systems within the educational process, as well as their impact on the development of independent thinking, imagination, and creative engagement. The paper also presents a general overview of the effectiveness of these approaches, changes in students' creative performance, and the influence of the learning environment. The thesis outlines practical ways to improve creative activity in primary education.

Keywords: creativity, primary education, experimental practice, pedagogical technologies, creative activity

KIRISH

Hozirgi davrda ta'lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri — har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikrlay oladigan hamda ijodiy yondashuvga ega shaxsni shakllantirishdan iboratdir. Shu jihatdan qaraganda, boshlang'ich ta'lim bosqichi alohida ahamiyat kasb etadi, chunki aynan ushbu davrda o'quvchilarning tafakkuri, qiziqishlari va ijodiy salohiyati shakllanadi va rivojlanadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ faoliyatni rivojlantirish esa nafaqat ularning bilim olish jarayonini faollashtiradi, balki ularning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarga yangicha yondashish va innovatsion g'oyalarni ilgari surish qobiliyatlarini ham kuchaytiradi. Bugungi kunda an'anaviy o'qitish usullari o'quvchilarning faolligini to'liq ta'minlab bera olmayotgani kuzatilmoqda. Bu esa ularning ijodiy fikrlash imkoniyatlarini cheklab qo'yadi. Shu sababli ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va ijodiy topshiriqlarni keng joriy etish zarurati ortib bormoqda. Ayniqsa, boshlang'ich sinflarda kreativ faoliyatni rivojlantirishga qaratilgan tajriba-sinov ishlari orqali samarali metod va yondashuvlarni aniqlash muhim ahamiyatga ega. Tajriba-sinov faoliyati ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan metodlarning samaradorligini aniqlash, o'quvchilarning kreativlik darajasidagi o'zgarishlarni kuzatish hamda ta'lim muhitining ularning ijodiy rivojlanishiga ta'sirini baholash imkonini beradi. Bu esa boshlang'ich ta'limda kreativ faoliyatni takomillashtirishning ilmiy asoslangan yo'llarini belgilashga xizmat qiladi. Shuningdek, o'qituvchining pedagogik mahorati, darsni tashkil etishdagi innovatsion yondashuvi va o'quvchilar bilan ishlash uslubi tajriba-sinov jarayonining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. O'quvchilarning qiziqishlarini inobatga olgan holda tashkil etilgan ta'lim muhiti ularning ijodiy faolligini oshiradi va yangi bilimlarni o'zlashtirish jarayonini yanada samarali qiladi. Shu bois, boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ

faoliyatni takomillashtirishga qaratilgan tajriba-sinov ishlarini yoritish, samarali metod va texnologiyalarni aniqlash hamda ularni ta'lim jarayoniga joriy etish masalalari mazkur tezisning asosiy mazmunini tashkil etadi.

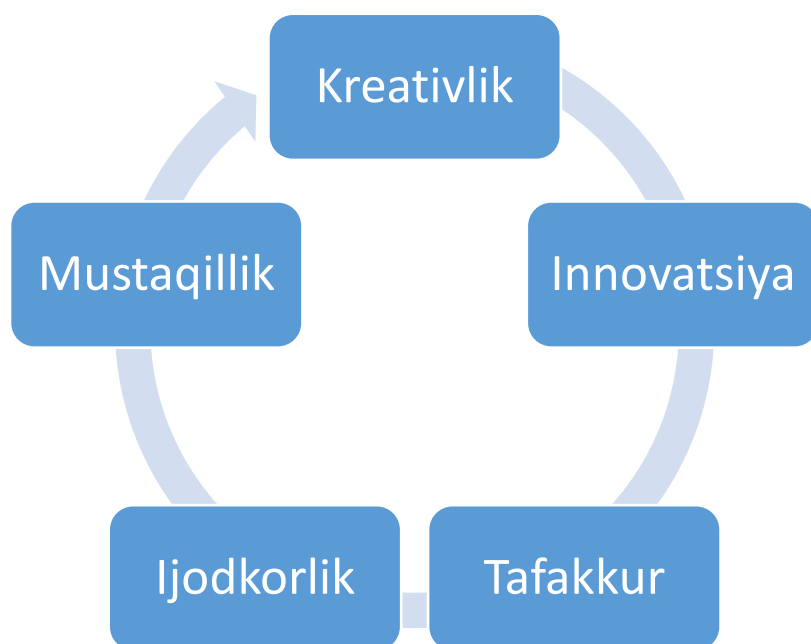
ASOSIY QISM

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ faoliyatni takomillashtirish jarayoni izchil va tizimli yondashuvni talab etadi. Bu jarayonni samarali tashkil etish uchun ta'lim muhitini o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlariga mos ravishda tashkil qilish, ularning qiziqishlari va ehtiyojlarini inobatga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Kreativ faoliyatni rivojlantirishga qaratilgan tajriba-sinov ishlari aynan shu omillar asosida yo'lga qo'yiladi. Tajriba-sinov jarayonida dars mashg'ulotlariga interfaol metodlar keng joriy etiladi. Jumladan, "fikrlar hujumi", "klaster", "rol o'ynash", "muammoli vaziyatlar" kabi metodlar orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvi rag'batlantiriladi. Ushbu metodlar yordamida o'quvchilar faqat tayyor bilimlarni o'zlashtiribgina qolmay, balki yangi g'oyalar yaratish, muammolarni hal etish va o'z fikrini asoslab berishga o'rganadilar. Amaliy mashg'ulotlarda ijodiy topshiriqlar tizimidan foydalanish ham muhim natijalar beradi. Masalan, hikoya tuzish, rasm asosida voqea yaratish, berilgan vaziyatga turli yechimlar taklif qilish kabi topshiriqlar o'quvchilarning tasavvur doirasini kengaytiradi. Bunday faoliyat o'quvchilarning individual yondashuvini rivojlantiradi hamda ularning ijodiy fikrlash darajasini oshiradi. Tajriba jarayonida loyihaviy faoliyatga ham alohida e'tibor qaratiladi. O'quvchilarga kichik loyihalar ishlab chiqish vazifasi berilib, ular mustaqil ravishda muammoni aniqlash, yechim topish va natijani taqdim etishga jalb etiladi. Bu jarayon o'quvchilarda nafaqat kreativlikni, balki hamkorlikda ishlash, mas'uliyatni his qilish va o'z fikrini erkin ifodalash ko'nikmalarini shakllantiradi. Shuningdek, o'quvchilarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish samarali natijalar beradi. Multimediali taqdimotlar, interaktiv dasturlar va vizual materiallar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda ularni faol ishtirok etishga undaydi. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini yuzaga chiqaradi. Natijalar tahlili shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar va innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan dars mashg'ulotlari o'quvchilarning kreativ faoliyatini sezilarli darajada oshiradi. O'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etib, o'z fikrlarini erkin bayon eta boshlaydilar, yangi g'oyalar yaratishga intiladilar va muammoli vaziyatlarga mustaqil yechim topishga harakat qiladilar. Umuman olganda, tajriba-sinov ishlari kreativ faoliyatni takomillashtirishning samarali yo'llarini aniqlash imkonini beradi. Turli metod va texnologiyalarni uyg'un holda qo'llash, ta'lim jarayonini zamonaviy

yondashuvlar asosida tashkil etish hamda o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash orqali yuqori natijalarga erishish mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ faoliyatni takomillashtirish zamonaviy ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ta'lim jarayonida interfaol metodlar, ijodiy topshiriqlar va innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarga kreativ yondashish hamda yangi g'oyalar ishlab chiqish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Asosiy qismda yoritilgan tajriba-sinov ishlari shuni ko'rsatadiki, dars jarayonining to'g'ri tashkil etilishi va o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash kreativ faoliyat samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, o'quvchilarga erkin fikr bildirish, izlanish olib borish va ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish uchun qulay muhit yaratish ularning ijodiy salohiyatini ochib berishga xizmat qiladi. Shuningdek, o'qituvchining kasbiy mahorati, metodik yondashuvi va innovatsion fikrlashi ham kreativ faoliyatni rivojlantirishda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Turli pedagogik texnologiyalarni uyg'un holda qo'llash, ta'lim jarayonini zamonaviy talablar asosida tashkil etish orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarining kreativ faoliyatini sezilarli darajada takomillashtirish mumkin. Umuman olganda, kreativ faoliyatni rivojlantirishga qaratilgan tizimli yondashuv o'quvchilarning nafaqat bilim darajasini, balki ularning shaxsiy rivojlanishini ham ta'minlaydi hamda kelajakda mustaqil va ijodkor shaxs sifatida shakllanishiga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Abduqodirov A.A. *Pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti*. – Toshkent: Fan, 2019. – 240 b.
2. Ishmuhamedov R.J. *Innovatsion pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020. – 312 b.
3. Yo'ldoshev J.G. *Pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: O'qituvchi, 2018. – 280 b.
4. Qodirova F.R. *Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi*. – Toshkent: O'qituvchi, 2020. – 224 b.
5. Xodiyev B.Y. *Umumiy pedagogika asoslari*. – Toshkent: Ilm Ziya, 2019. – 320 b.
6. Abdullayeva M.S. *Boshlang'ich sinflarda ijodiy fikrlashni rivojlantirish*. – Toshkent: Innovatsiya, 2021. – 210 b.
7. Rasulov A.N. *Kreativ fikrlashni rivojlantirish metodlari*. – Toshkent: Tafakkur, 2022. – 198 b.